

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๖/๒๕๖๕

เรื่องพิจารณาที่ ๑/๒๕๖๕

วันที่ ๑๙ เดือนตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง { คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ร้อง
พรรคไทยรักธรรม ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุสมควรยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบมาตรา ๓๐ หรือไม่

ประเด็นที่สอง คณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องจะถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคสองหรือไม่ เพียงใด

ประเด็นที่สาม ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้องที่ถูกยุบและถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งจะไปจดทะเบียนพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดสิบปีนับแต่วันที่พรรคผู้ถูกร้องถูกยุบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๔ วรรคสอง หรือไม่

ความเห็น

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ร้องมีมติในการประชุม ครั้งที่ ๙๗/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๔ ให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง (๓) กรณีเมื่อระหว่างเดือนกันยายน ๒๕๖๑ ถึงเดือนมกราคม ๒๕๖๒ พรรคผู้ถูกร้องได้เชิญชวนประชาชนในตำบลปามะคาบ อำเภอเมืองพิจิตร

จังหวัดพิจิตร ให้มารวมกลุ่มกันทำดอกไม้ประดิษฐ์ (ดอกไม้จันทร์) โดยพรรคผู้ถูกร้องจะเป็นผู้ลงทุนซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ชาวบ้านรวมกลุ่มกันทำดอกไม้จันทร์ เมื่อทำเสร็จแล้วพรรคผู้ถูกร้องจะรับซื้อคืนในราคาดอกละ ๑ บาท แต่มีเงื่อนไขว่าจะต้องสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องก่อน จึงจะมีสิทธิเข้าร่วมกลุ่มทำดอกไม้จันทร์ และผู้ที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องไม่ต้องเสียค่าสมัครสมาชิกหรือเสียค่าบำรุงพรรคการเมืองแต่อย่างใด วิธีการดังกล่าวเป็นการจูงใจให้บุคคลสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องโดยไม่มีเจตนาจะเป็นสมาชิกพรรคตั้งแต่ต้น บุคคลที่เข้าเป็นสมาชิกพรรคไม่ได้ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองที่ตนสมัคร จึงไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๕ (๙) (๑๕) และวรรคสอง มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๗ และเป็นการให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมเพื่อจูงใจบุคคลหนึ่ง บุคคลใดสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้อง ซึ่งแม้ว่าพรรคผู้ถูกร้องจะมีได้ดำเนินการดังกล่าวด้วยตนเอง แต่มีข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องหรือหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้อง มอบหมาย ยินยอม หรือรู้เห็นเป็นใจด้วย การดำเนินกิจการอันเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมายดังกล่าว ก็ย่อมมีผลผูกพันพรรคการเมืองแล้ว กรณีจึงมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าพรรคผู้ถูกร้องกระทำการฝ่าฝืน มาตรา ๓๐ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง (๓) และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของบุคคลผู้เป็นคณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ได้แก่ นายพีระวิทย์ เรืองสือตลภาค หรือนายนราวิชญ์ ชะยะ หัวหน้าพรรค นายสุพัฒพงศ์ แยมอ้อม นายวิวัฒน์ พูลเกตุ รองหัวหน้าพรรค นายณรงค์ฤทธิ์ เรียบทวี รองหัวหน้าพรรค นางปราณี อังศิริจินดา รองหัวหน้าพรรค นายพักรุดิน วายาโยะ เลขาธิการพรรค นายธงชัย แสงสุมาตร รองเลขาธิการพรรค นายสมพร พิบูลย์ เกรียงไกรพรรค นางสาวชล ไม้เจริญ นายทะเบียนสมาชิกพรรค นายนพดล พรหมนุช โฆษกพรรค นายสุนทรเทพ ทองสา กรรมการบริหารพรรค นางนิตยา ยอดเจริญ กรรมการบริหารพรรค และนางเรณู ฉิมนาคพันธ์ กรรมการบริหารพรรค และมีคำสั่งห้ามมิให้ผู้ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องและถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไปจดทะเบียนพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ ภายในกำหนดสิบปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง

ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาว่า พรรคผู้ถูกร้องได้ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเป็นไปโดยเปิดเผยและตามกฎหมายทุกประการ การเชิญชวนให้ประชาชนมาเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องเป็นไปโดยสมัครใจของสมาชิกเองด้วยการกรอกใบสมัครและชำระเงินให้ค่าบำรุงพรรคตามระเบียบผ่านสมาชิกหรือตัวแทนพรรคผู้ถูกร้องที่ได้รับมอบอำนาจจากพรรคผู้ถูกร้องให้เป็นผู้มีอำนาจและหน้าที่

รับสมัครสมาชิกโดยทางพรรคผู้ถูกร้องมิได้มีการไปจูงใจเรื่องการทำดอกไม้จันทน์อันเป็นข้อแลกเปลี่ยนกับประชาชนแต่อย่างใด การเป็นสมาชิกกลุ่มผลิตดอกไม้จันทน์เป็นกรณีที่แยกออกต่างหากกับการสมัครเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้อง เป็นการที่พรรคผู้ถูกร้องไปให้ความรู้และส่งเสริมให้ประชาชนฝึกหัดอาชีพทำดอกไม้ประดิษฐ์ (ดอกไม้จันทน์) และก่อตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชนต่าง ๆ ก่อให้เกิดรายได้ของกลุ่มประชาชนเอง ซึ่งนางทองคำ วงสุวรรณ เป็นแกนนำที่รวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มขึ้นมาในเขตพื้นที่ภายหลังจากที่ได้รับการสอนและได้รับคำแนะนำจากทางพรรคผู้ถูกร้องที่ไปให้ความรู้โดยไม่มีค่าใช้จ่ายและเป็นการสมัครจัดทำการผลิตด้วยตนเองโดยมีการประสานงานไปยังวิสาหกิจชุมชนหรือกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ โดยนางทองคำเป็นแม่พิมพ์และนำอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ทำดอกไม้จันทน์ด้วยการที่จัดซื้อมาด้วยเงินของตนเองแล้วนำมาผลิตและส่งขายหรือจำหน่ายทั้งปลีกและส่งในราคาถูก ทั้งยังรับสอนและรับซื้อดอกไม้จันทน์อีกต่างหาก นางทองคำ นางลำยอง น่วมด้วง และนางสาวสุทิน พุกยอด เป็นอดีตผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพิจิตร เขตเลือกตั้งที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ ตามลำดับของพรรคผู้ถูกร้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับพรรคผู้ถูกร้อง ซึ่งในขณะที่อยู่ระหว่างการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งบุคคลทั้งสามได้เรียกร้องให้พรรคผู้ถูกร้องจัดหาเงินสนับสนุนในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งแต่พรรคผู้ถูกร้องได้ชี้แจงให้บุคคลทั้งสามทราบว่า ทางพรรคผู้ถูกร้องไม่ได้มีนโยบายแจกจ่ายเงินให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งอันเป็นการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง ขอให้บุคคลทั้งสามเดินรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งโดยเน้นการใช้นโยบายของพรรคและความตั้งใจจริงที่จะขอเป็นตัวแทนพี่น้องประชาชนในเขตเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม จึงสร้างความไม่พอใจและได้กล่าวหาว่าทางพรรคผู้ถูกร้องไม่จริงใจ ไม่สนับสนุนเงินในการเลือกตั้ง ได้กล่าวขู่อาฆาตว่าหากพรรคผู้ถูกร้องไม่สนับสนุนเงินจะยื่นร้องเรียนพรรคผู้ถูกร้องซึ่งพรรคผู้ถูกร้องก็ไม่ทราบว่าเป็นประเด็นเรื่องใด พรรคผู้ถูกร้องไม่ได้กระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งแต่อย่างใด บุคคลทั้งสามเป็นบุคคลที่มีสาเหตุโกรธเคืองกับพรรคผู้ถูกร้อง ส่วนพยานอันได้แก่นางสาวกนกพร เพชรเดช นางสาวกิตติยา บุญศิลป์ นางบุญเรือน พูลทอง นางสาวกมล แต่เจียม นางหทัยกาญจน์ พานเงิน นางยิ้ม สุขขำ นางวาสนา ยรรยงค์ และนางสมจิตร ศรีอุดมพงษ์ ล้วนเป็นบุคคลที่ได้ยื่นสมัครแสดงความจำนงทำดอกไม้ประดิษฐ์ร่วมกันกับนางทองคำ โดยความสมัครใจและไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องบุคคลทั้งหมดได้ยื่นสมัครสมาชิกพรรคโดยกรอกประวัติในใบสมัครสมาชิกพรรคด้วยตนเอง จ่ายเงินบำรุงพรรคและนำส่งไปยังเจ้าหน้าที่พรรคผู้ถูกร้อง พยานหลักฐานของผู้ร้องทั้งพยานบุคคลและพยานเอกสารเป็นพยานหลักฐานที่ขาดความน่าเชื่อถือ พรรคผู้ถูกร้องดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในการรับสมัครสมาชิกพรรคและการได้มาซึ่งความเป็นสมาชิกพรรคเป็นไปด้วยความสมัครใจของสมาชิก ซึ่งไม่มีความจำเป็น

ที่พรรคผู้ถูกร้องจะต้องไปให้หรือสัญญาว่าจะให้เงินหรือทรัพย์สินให้แก่ประชาชนให้มาสมัครเป็นสมาชิกพรรคแต่อย่างใด นายมนัส มีชานา อดีตผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรคผู้ถูกร้อง ลำดับที่ ๒๘ ซึ่งไม่ได้รับเลือกตั้ง เป็นบุคคลที่มีตำแหน่งในคณะกรรมการของพรรคผู้ถูกร้องมีสาเหตุโกรธเคืองกับหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องเนื่องจากพรรคผู้ถูกร้องได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ๑ คน คือ นายพีระวิทย์หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้อง ทำให้คณะกรรมการบริหารพรรคและผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ไม่ได้รับเลือกตั้งจะขอดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นจำนวนมาก นายมนัสไม่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใด ๆ ทำให้เกิดความเกลียดชังหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องจึงร่วมกับบุคคลทั้งสามที่มีสาเหตุโกรธเคืองกับพรรคผู้ถูกร้อง ร่วมกันนำเอาข้อความอันเป็นเท็จร้องเรียนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง และร่วมกันให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จต่อคณะกรรมการสืบสวนและไต่สวนประจำจังหวัดพิจิตรเพื่อปรักปรำใส่ร้ายพรรคผู้ถูกร้อง พรรคผู้ถูกร้องไม่ว่าโดยหัวหน้าพรรคหรือกรรมการบริหารพรรคไม่เคยมีคำสั่งใด ๆ อันเป็นการให้บุคคลหนึ่งบุคคลใด สำรองจ่ายหรือสนับสนุนหรือจ่ายเงินค่าบำรุงพรรคแทนผู้สมัครสมาชิกพรรคผู้ถูกร้อง นายพีระวิทย์ไม่เคยสั่งการใด ๆ ไปยังนางหรือนางสาวสุชาดา ขวัญสกุล ให้ดำเนินการ หรือสั่งการให้นายมนัส ดำเนินการหาสมาชิกพรรคและให้สำรองจ่ายค่าใช้จ่ายบำรุงพรรคแต่อย่างใด เป็นกรณีที่ถูกกลั่นแกล้งจากสมาชิกพรรคและอดีตผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นอดีตคณะกรรมการบริหารพรรคที่มีความขัดแย้งภายหลังการเลือกตั้งสิ้นลงเมื่อคราววันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒

พิจารณาแล้ว ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุสมควรยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบมาตรา ๓๐ หรือไม่ เห็นว่า เหตุผลในการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ คือ ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารพรรคการเมืองที่ต้องกำหนดให้เป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการกำหนดนโยบายและการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง และกำหนดมาตรการให้สามารถดำเนินการโดยอิสระไม่ถูกครอบงำ หรือชี้นำโดยบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกของพรรคการเมือง รวมทั้งจะต้องมีมาตรการกำกับดูแลมิให้สมาชิกของพรรคการเมืองกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๐ จึงบัญญัติไว้ว่า “ห้ามมิให้พรรคการเมืองหรือผู้ใดให้เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม เพื่อจูงใจให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดสมัครเข้าเป็นสมาชิก ทั้งนี้ เว้นแต่สิทธิหรือประโยชน์ซึ่งบุคคลจะพึงได้รับในฐานะที่เป็นสมาชิก” จากการรวบรวมพยานหลักฐานของคณะกรรมการรวบรวมข้อเท็จจริง

และพยานหลักฐานของนายทะเบียนพรรคการเมือง นางทองคำและนางลำยองให้การว่า ได้ร่วมกับ นายมนัส นางโยษิตา วัชรหิรัญปกาศ นายเจตน์ วัชรหิรัญปกาศ และนางรุ่งนภา ควรสมทบ หาสมาชิกพรรค ด้วยการนำเรื่องการรวมกลุ่มกันทำดอกไม้จันทน์มาจูงใจให้ชาวบ้านสมัครเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องจริง แต่ไม่ทราบว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย เนื่องจากนางระเบียบ จรัสศรี ได้พานายมนัสมารู้จักกับ นางทองคำ และนางลำยอง แล้วนายมนัสชักชวนว่า อยากมีอาชีพที่ได้ทำงานสบาย ๆ อยู่ที่บ้านหรือไม่ โดยบอกว่าจะนำดอกไม้ประดิษฐ์ (ดอกไม้จันทน์) มาให้ทำ แต่ต้องสมัครเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องก่อน โดยเสียค่าบำรุงพรรคแบบตลอดชีพ ๒,๐๐๐ บาท และต้องช่วยกันหาสมาชิกพรรคให้ได้ ๕๐๐ คน ขึ้นไป เพื่อใช้ในการเปิดสาขาพรรค แล้วทางพรรคผู้ถูกร้องจะได้จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการทำดอกไม้จันทน์ให้ และจะจัดส่งมาที่สาขาพรรคผู้ถูกร้องที่จังหวัดพิจิตร แล้วให้สมาชิกพรรคผู้ถูกร้องมารับวัสดุอุปกรณ์ ไปทำดอกไม้จันทน์ที่บ้าน เมื่อทำเสร็จแล้วทางพรรคผู้ถูกร้องจะรับซื้อคืนในราคาดอกละ ๑ บาท และให้นางทองคำเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งหมด ไม่ว่าจะ เป็นค่าบำรุงพรรคสำหรับสมาชิกรายปี คนละ ๑๐๐ บาท ค่าใช้จ่ายในการเปิดสาขาพรรค ประชุมสาขาพรรค รวมทั้งค่าสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ค่าใช้จ่ายในการหาเสียง และเมื่อได้มีการจับฉลาก หมายเลขผู้สมัครแล้ว พรรคผู้ถูกร้องจะโอนเงินค่าใช้จ่ายคืนให้ ๕๐,๐๐๐ บาท แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้สำรองออกค่าใช้จ่ายไปก่อน และยังมีเงินเดือนให้แก่กรรมการสาขาพรรค อีกเดือนละ ๕,๐๐๐ ถึง ๖,๐๐๐ บาท เมื่อได้มีการทวงถามค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จากนายมนัส นายมนัส ก็จะบอกว่าได้คืนแน่นอน แต่ในช่วงเวลาที่ให้การก็ยังไม่ได้รับเงินค่าใช้จ่ายต่าง ๆ คืนแต่อย่างใด และทางพรรคผู้ถูกร้องไม่ได้จัดส่งดอกไม้จันทน์มาให้สมาชิกที่สาขาพรรคแต่อย่างใด ที่นางทองคำ และนางลำยองเข้าสมัครเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้อง และสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะต้องการทำดอกไม้จันทน์เท่านั้น หากไม่มีกรณีจูงใจเรื่องการทำดอกไม้จันทน์ก็จะไม่สมัคร เข้าพรรคผู้ถูกร้องแต่อย่างใด ปัจจุบันลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องแล้วยืนยันว่าผู้ที่มาสมัคร เป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องทุกคนไม่ได้เสียค่าบำรุงพรรคแต่อย่างใด ซึ่งก็มีผู้สมัครบางคนถามว่าจะต้องเสีย ค่าสมัครหรือไม่ เพราะมีระเบียบไว้ในใบสมัครเข้าพรรค แต่ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุไม่ถามเพราะไม่รู้หนังสือ มองไม่เห็น และรู้จากนายมนัสว่าพรรคผู้ถูกร้องจะออกเงินค่าบำรุงพรรคให้ ส่วนนางสาวสุทิน พุกยอด ให้การว่า ได้สมัครเข้าพรรคผู้ถูกร้องเพราะต้องการสมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มทำดอกไม้จันทน์ ไม่ได้ช่วยหา สมาชิกพรรค แต่ได้ชักชวนให้ญาติพี่น้องมาสมัครเป็นสมาชิกพรรคประมาณ ๒๐ คน ถ้าหากไม่มีการทำดอกไม้จันทน์ก็จะไม่เข้าเป็นสมาชิกพรรคอย่างแน่นอน เพราะไม่มีความรู้เกี่ยวกับการเมืองเลย และเหตุที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก็เนื่องจากพันจ่าอากาศเอก ประทวน โตสำลี

และนางทองคำบอกให้ช่วยส่งให้ครบ ๓ เขต เพราะยังขาดเขตเลือกตั้งที่ ๓ อีก ๑ คน ซึ่งพ้นจาอากาศเอก ประทวนได้ให้ตนออกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ไปก่อน จะคืนให้ภายหลัง จึงได้นำทองคำของบุตรสาวไปจำหน่ายเพื่อใช้เป็นค่าสมัคร และนายมนัสให้การว่า เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรคผู้ถูกร้อง ลำดับที่ ๒๘ ได้รับคำสั่งจากนายพีระวิทย์ หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องผ่านจากนางสุชาดา ให้ดำเนินการหาสมาชิกพรรคในจังหวัดพิจิตรเพื่อเปิดสาขาพรรค ด้วยวิธีการนำเสนอนโยบายเรื่องการสร้างอาชีพทำดอกไม้จันทน์ให้แก่ชาวบ้านโดยหากสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องแล้วจะได้เข้าร่วมกลุ่มทำดอกไม้จันทน์ ซึ่งพรรคผู้ถูกร้องจะจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการทำดอกไม้จันทน์ส่งมาที่สาขาพรรคผู้ถูกร้องที่จังหวัดพิจิตร แล้วให้สมาชิกพรรคผู้ถูกร้องมารับวัสดุอุปกรณ์ไปทำดอกไม้จันทน์ที่บ้าน เมื่อทำเสร็จแล้วทางพรรคผู้ถูกร้องจะรับซื้อคืนในราคาดอกละ ๑ บาท ตนเข้าใจว่าการกระทำดังกล่าวเป็นนโยบายของพรรคผู้ถูกร้องที่เป็นการช่วยเหลือชาวบ้านให้มีรายได้ ไม่ทราบว่าเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย และในการหาสมาชิกพรรคเพื่อเปิดสาขาพรรคที่จังหวัดพิจิตรนั้น นายพีระวิทย์ให้ตนเป็นผู้สำรองออกค่าใช้จ่ายเงินค่าสมัครสมาชิกพรรคทั้งรายปีและตลอดชีพไปก่อน และค่าใช้จ่ายในการซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการสาธิตการทำดอกไม้จันทน์ให้กับชาวบ้านทดลองทำเมื่อหาสมาชิกพรรคได้ ๕๐๐ คน ขึ้นไปแล้วจะได้เปิดสาขาพรรค แล้วพรรคผู้ถูกร้องจะโอนเงินคืนมาให้ตนได้ลาออกจากสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องแล้วตั้งแต่วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒ เนื่องจากได้ทวงถามเรื่องค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ได้ทวงถามจ่ายในการดำเนินการหาเสียงและหาสมาชิกพรรค ซึ่งนายพีระวิทย์บอกว่าให้รอเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองก่อน แล้วก็บ่ายเบี่ยงมาตลอด ประกอบกับตนได้ผิดคำพูดกับชาวบ้านเรื่องการทำดอกไม้จันทน์ ปัจจุบันยังไม่มีให้ชาวบ้านทำ จึงได้ลาออกจากสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องด้วยเหตุผลดังกล่าว ซึ่งคำให้การของนายมนัสเป็นปฏิปักษ์หรือเป็นผลร้ายกับตนเอง เชื่อว่าให้การไปตามความเป็นจริงโดยเฉพาะเรื่องให้นายมนัสออกค่าใช้จ่ายเงินค่าสมัครสมาชิกพรรคไปก่อน และเชื่อว่านางทองคำ นางลำยอง และนางสาวสุทินให้การไปตามความเป็นจริง ที่ผู้ถูกร้องอ้างว่านายมนัสไม่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหลังจากนายพีระวิทย์หัวหน้าพรรคได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ภายหลังการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ นั้น นายมนัสได้ลาออกจากสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องตั้งแต่วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ก่อนที่จะมีการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ จึงมิใช่เป็นความขัดแย้งจากการไม่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่เกิดขึ้นภายหลังเสร็จสิ้นการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ แต่อย่างใด ดังนั้น การที่ผู้ถูกร้องจัดให้มีผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องโดยวิธีการดังกล่าว เป็นการจงใจให้บุคคลสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องโดยผู้สมัครไม่มีเจตนาจะสมัครเป็นสมาชิกพรรคตามปกติตั้งแต่ต้น

และไม่ได้ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองที่ตนเองสมัคร จึงไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๕ (๑๕) และวรรคสี่ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๗ และเป็นการให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ไม่ว่าจะทางตรง หรือทางอ้อมเพื่อจูงใจบุคคลหนึ่งบุคคลใดสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้อง แม้ว่าพรรคผู้ถูกร้อง จะมีได้ดำเนินการดังกล่าวด้วยตนเอง แต่มีข้อเท็จจริงที่หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องเห็นเป็นใจด้วยการดำเนินการดังกล่าว อันเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมายดังกล่าว ย่อมมีผลผูกพันพรรคผู้ถูกร้อง พรรคผู้ถูกร้องจึงกระทำการฝ่าฝืน มาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ อันมีเหตุสมควร ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบมาตรา ๓๐ ให้อำนาจพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคสอง

ส่วนประเด็นที่สอง คณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องจะถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคสอง หรือไม่ เพียงใด เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการไต่สวนแล้ว มีหลักฐาน อันควรเชื่อได้ว่าพรรคการเมืองกระทำการตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น” เมื่อพรรคผู้ถูกร้อง ได้กระทำการอันเป็นเหตุตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบมาตรา ๓๐ ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องแล้ว จึงต้องเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคสอง ซึ่งตามมาตรา ๙๔ วรรคสอง กำหนดเวลาภายในสิบปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นถูกยุบ

ในประเด็นที่สาม ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้องที่ถูกยุบ และถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งจะไปจดทะเบียนพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหาร พรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดสิบปีนับแต่ วันที่พรรคผู้ถูกร้องถูกยุบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๔ วรรคสอง หรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา และห้ามมิให้บุคคลใดใช้ชื่อ

ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองซ้ำ หรือพ้องกับชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองที่ถูกยุบนั้น” วรรคสอง บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบและถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเพราะเหตุดังกล่าว ไปจดทะเบียนพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีก ทั้งนี้ ภายในกำหนดสิบปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นถูกยุบ” บทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่เป็นหน้าที่ของนายทะเบียนเป็นผู้ดำเนินการดังกล่าวต่อไป ตามที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคสอง แล้ว และมีผลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๔ นั้น โดยที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องมีคำสั่งตามที่ผู้ร้องขออีกแต่อย่างไร

จึงมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องและเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคของผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคสอง

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ